

اعلامیه مطبوعاتی
08/07/2025

در مورد حکم محکمه جزایی بین المللی برای بازداشت متهمان به جنایت علیه بشریت در افغانستان

امروز ۸ جولای ۲۰۲۵ دادگاه جزایی بین المللی (ICC)، حکم بازداشت هبت الله آخند زاده و عبدالحکیم حقانی رهبر و قاضی القضاات طالبان را به اتهام ارتکاب تعذیب مبتنی بر جنسیت در افغانستان که مصداقی از جنایت علیه بشریت است، صادر کرد. بر مبنای این حکم، تمامی کشورهای عضو اساسنامه رم وظیفه دارند که در مورد بازداشت این متهمان اقدام و همکاری کنند. اقدام به بازداشت توسط کشورهای عضو زمانی صورت می گیرد که افراد یاد شده به این کشورها سفر نمایند.

با آن که محاکمه و مجازات افراد نامبرده در این حکم، ممکن است سال ها به طول انجامد؛ اما این اقدام دادگاه جزایی بین المللی در شرایطی که زنان در افغانستان شدیدترین نوع سرکوب را تجربه کرده و به صورت گسترده و نظام مند از حقوق و آزادی های بشری خود از جمله حق آموزش، حق کار و حق گشت و گذار آزادانه محروم شده اند، گام مهمی برای پاسخ گو کردن عاملان و مسئولان جنایت در این کشور به شمار می رود و می تواند مسیر رسیدگی قضایی به دیگر پرونده های مربوط به جرایم بین المللی را نیز هموار کند.

این تصمیم در حالی اتخاذ شده است که پناهجویان افغان، به ویژه زنان و کودکان به صورت اجباری و با انگیزه های تبعیض آمیز از سوی دولت های ایران و پاکستان به افغانستان اخراج می شوند؛ جایی که در حال حاضر افراد متهم به ارتکاب جنایت علیه بشریت، قدرت و زمام امور را در دست دارند و بازگشت کنندگان با خطر جدی سرکوب و آزار مواجه هستند. با این وجود، اخراج سازمان یافته و گروهی پناهجویان از کشورهای یاد شده به افغانستان، در حالی که زنان و دختران از حقوق و آزادی های بشری خود محروم شده اند، خلاف تمامی اصول بنیادین حقوق بین الملل می باشد.

صدور احکام بازداشت برای رهبر و قاضی القضاات طالبان به اتهام تعذیب مبتنی بر جنسیت، دلیل قاطعی بر بطلان تلاش ها برای به رسمیت شناختن یا مشروعیت بخشی به این گروه می باشد. به رسمیت شناختن طالبان نه تنها مانع تحقق عدالت می شود، بلکه زمینه را برای استمرار و حمایت از نقض گسترده حقوق بشر نیز فراهم می آورد.

رواداری از تصمیم دادگاه جزایی بین المللی، به عنوان اقدامی مؤثر برای تأمین عدالت و جلوگیری از تکرار جنایت در افغانستان استقبال نموده و نیز بر لزوم رسیدگی به تمامی پرونده های مربوط به جرایم بین المللی در این کشور، تأکید می کند. زیرا از زمان پیوستن افغانستان به اساسنامه رم در سال ۲۰۰۳ موارد گسترده ای از نقض حقوق بشر که رسیدگی به آن ها در حوزه صلاحیت قضایی این دادگاه قرار دارد، در افغانستان اتفاق افتاده است.

بنابراین، ما امیدواریم که تحقیقات دادستانی دادگاه در ارتباط با سایر جنایات ارتکاب یافته در این کشور نیز گسترش یافته و امکان دسترسی همه قربانیان به عدالت فراهم گردد. ما هم چنین تأکید می‌کنیم که اجرای مؤثر عدالت و پاسخ‌گو کردن عاملان و مسئولان جنایت در افغانستان، مستلزم اجرای هم‌زمان تمامی مکانیسم‌های قضایی بین‌المللی از جمله دادگاه بین‌المللی عدالت، صلاحیت قضایی جهانی و دیگر مکانیسم‌های مربوط به سازمان ملل متحد می‌باشد.

در چهار سال گذشته، رواداری در چارچوب همکاری‌های گسترده‌تر، نقشی در زمینه دادخواهی، نظارت و مستندسازی موارد نقض حقوق بشر در افغانستان ایفا کرده است. این تلاش‌ها عمدتاً معطوف به جمع‌آوری اطلاعات و شواهد مرتبط با نقض‌های جدی حقوق بشری بوده‌اند. ما هم‌چنان به کوشش‌های پی‌گیر خود در این راستا و حمایت از ابتکارات بین‌المللی برای پاسخ‌گویی مرتکبان نقض حقوق بشر ادامه خواهیم داد. ما با استفاده از راهکارهای امن و مطمئن برای افزایش آگاهی عمومی درباره سازوکارهای عدالت بین‌المللی و درک بهتر فرایندهای حقوقی، اقدام خواهیم کرد.

پایان